

Schrijversgevang #14

13 - 17 september 2021

Mirte Desmeth

een keukentafel is een meubel

een meubelstuk

is een meubelstuk dat bestaat
uit een horizontaal blad
dat ondersteund wordt door een onderstel

meestal met vier poten

een onderstel dat meestal vier poten telt

gewoonlijk wordt het gebruikt
om op een comfortabele manier te eten

of andere dingen te doen
al dan niet op een comfortabele manier
eten bereiden, huiswerk, hobby's

seks

gewoonlijk wordt het gebruikt
in combinatie met stoelen

in India zijn er mensen die rond hun tafel leven
niet symbolisch, maar echt

omdat dat is wat ze hebben
één tafel

en al het andere dat ze hebben, zetten ze onder die tafel
en als het regent kruipen zij ook onder die tafel

maar een keukentafel is nog net iets anders

hoewel

een keukentafel is toch ook een eigen wereld
een plekje waar de zwaartekracht maar klein trekt

ik voel een sterk verlangen naar een keukentafel

een soort ankerpunt
iets waar ge altijd naar kunt terugkeren

waar ge altijd opnieuw kunt beginnen

het is oké om zoekende te zijn daar
om dingen te breken want ge weet dat ze u uiteindelijk toch altijd zullen worden vergeven
of dat is in mijn geval toch zo

misschien heb ik gewoon geluk met de keukentafel waar ik vandaan kom

de keukentafel waar we het over gaan hebben, is ook zo'n keukentafel

een relatief veilige

hij heeft een houten rug

ik denk eigenlijk altijd aan die tafel als een 'zij'

een houten rug waar nerven doorheen lopen

het is geen donkere kleur hout
maar ook geen licht ikea bruin

zo iets tussenin

er zitten een aantal krassen op de rug
maar daar kan niemand iets aan doen

en dan vier poten

balkjes in dezelfde soort hout

vrij simpel

redelijk standaard voor een keukentafel

er horen vijf mensen bij die tafel

ouder 1
nog niet zo lang geleden ontslagen

alle Europese vestigingen sloten
grote verhuizing naar de andere kant van het water
dus ja
niet veel aan te doen

wanneer ouder 1 op de tafel leunt, piept het hout een beetje

ouder 1 houdt een tas vast
die is nog leeg
en ouder 1 laat hem met een zekere soepelheid van de ene hand in de andere vallen

ouder 2

ook net ontslagen

ja, ze werkten in hetzelfde bedrijf

daar leerden ze elkaar ook kennen

en later kwam dat goed uit
want dan reden ze samen naar het werk

eigenlijk een beetje verplichte 'quality time'

en 'quality time' is niet evident met drie kinderen

maar misschien hebben ze nu ze hele dagen samen thuis zitten
een beetje te veel verplichte 'quality time'

ouder 2 loopt op en neer met een grote theepot
daar moet nog van alles in
de suiker staat ook nog niet op tafel

kind 1 dan

kind 1 is geen kind meer
kind 1 is volwassen
maar aan deze keukentafel blijft het toch voor altijd een kind

kind 1 is lang weg geweest

eigenlijk is het nog maar pas terug

maar op een manier was kind 1 altijd een beetje weg
zat het altijd al diep in z'n hoofd

er is iets voorzichtig aan de manier waarop kind 1 de handen beweegt

als ze over het hout van de tafel gaan, is dat bijna strelend

dat is altijd zo, maar vandaag nog net iets meer dan anders

met een pink volgt het de nerven in het hout
en de lijnen die in z'n linkerhand zijn gegroeid
alsof het die lijnen wil doortrekken in het hout

of omgekeerd
de nerven van de tafel wil vastklinken aan de lijnen in het hand

en daarbij ontwijkt de pink handig de theetas die prominent voor hem staat

kind 2?

kind 2

kind 2 is een puber
daarmee is het meeste gezegd

politiek geëngageerd, dat wel
maar het moet nog blijken of dat een fase is of niet

verder niet echt bijzondere interesses

seks

ja, maar het is een puber
dus dat is niet echt bijzonder

kind 2 had geen zin in thee
dus is het de enige bij wie er geen tas staat te wachten

kind 3 is schattig

ja

absoluut

maar dat hoort het niet graag

geen enkele negenjarige hoort dat graag

negen is wel erg jong
misschien moeten we haar dertien maken

oké, dertien dan

dertienjarigen horen ook niet graag dat ze schattig zijn

door met haar wijsvinger aan de binnenkant rondjes te draaien
laat ze de tas over de tafel tolleren
hij kantelt regelmatig

kind 3 heeft vlechten in de haren
zo'n twee lange

en het stelt vragen

over koemelk
over poolkappen
over regen in Groenland

wat is er met de regen in Groenland?

ja
wat is daarmee?

het heeft voor het eerst sinds
ja, sinds wanneer
sinds wanneer we weten
geregend op het hoogste punt in Groenland

als kind 3
maar heeft het daar geregend
of regent het daar dan nu nog steeds?

als ouder 2
dat weet ik niet

maar maak jij je daar dan geen zorgen over?

en hoe zit het nu eigenlijk met het gat in de ozonlaag?
groeit dat nog?
en blijft dat op dezelfde plek, of verschuift dat?

wist je dat de zeespiegel 20 cm is gestegen in de 20e eeuw?

kan jij niet even de suiker op tafel zetten?
mijn handen zijn vol

maar ons huis staat in brand
en dat is jullie schuld

aldus kind 3

misschien zijn de dingen die kind 3 vraagt
een manier om een steeds groter wordende wereld te kunnen plaatsen

probeert ze te begrijpen waarom de wereld

of eerder het besef van een wereld

zo veel moet groeien als zij zo klein blijft

eigenlijk is de keukentafel te krap voor vijf personen

maar ik ben er niet helemaal zeker van
dat kind 3 geen ongelukje was
misschien was de tafel eigenlijk voor vier bedoeld

de tafel wiebelt ook een beetje

maar ik ben er niet helemaal zeker van
dat dat aan de poten ligt

misschien ligt het aan de vloer

hoe past een onstabiele vloer in je verlangen naar het keukentafel-gevoel?

weet ik niet

ik het niet zoveel ervaring met onstabiele vloeren

kind 2 houdt niet van tafels

als kind 2
die zijn te conservatief

ge zit gevangen op een stoel
onder een tafel geschoven
in een houding die killing is voor uw rug en andere ledematen

en erger; ge zit gevangen tussen dezelfde mensen, dezelfde onderwerpen
en ge kunt ook niet opstaan en ergens anders gaan zitten
want dat zou onbeleefd zijn

het is niet flexibel genoeg
het is te gefixeerd

en als ge daar iets aan wilt veranderen
of zelfs maar iets van zegt

dan zijt ge moeilijk

ik zeg het u; er is niet eens ruimte om het te hebben over andere vormen

kind 3 voegt daar nog aan toe

als kind 3

dat dat

dat niet flexibele

dat gefixeerd

exact is waarom onze planeet naar de knoppen gaat en niemand een vinger uitsteekt

we kunnen honderd studies onder hun neus duwen
die bewijzen dat zitten op de grond beter is

of eten aan staande tafels

zowel voor onze fysiek, als voor ons hoofd
maar ze zullen niets veranderen
daarvoor zijn ze te verankerd

te verankerd aan hun keukentafel

ouder 1 en ouder 2 illustreren dit perfect door niet op te kijken

en kind 1 heeft het hele gebeuren niet eens meegekregen

die zat ergens anders in z'n hoofd

kind 1 staat anders in die dingen

ja, kind 1 vindt het moeilijk

als kind 1

ik heb het gevoel dat er hier nog geen plek is voor mijn stem
dat hier nog geen vorm voor mij bestaat

het moet makkelijker zijn uzelf te construeren aan de hand van iets buiten u
het klimaat, uw kinderen, het probleem van een ander volk
helemaal in iets groots kruipen en alles wat ge doet dan daarover te laten gaan

als het probleem waar ge voor staat zo gigantisch is
dan zijn uw eigen problemen plots zo klein
dan passen ze in de palm van uw hand
waar ge ze makkelijk kunt observeren en wie weet zelfs kunt liefkozen

maar ik denk dat ze dan vaker worden weggemoffeld
verstopt achter de grote wereldproblematiek
daar zijn ze veilig, daar kan niemand ze vinden

zelfs gij zelf niet

maar kind 1 zegt niets van al dat luidop

de waterkoker begint stoom te kotsen
en de waterbellen stormen tegen de plastieken binnenkant

ouder 2 springt op

als ouder 2

wie moet er thee?
het is gember met munt

verse munt
vers uit de tuin

de thee wordt geschonken

daar zit wel iets in
in wat kind 1 zei

over verstoppen
u wegstoppen achter grote zaken die buiten u liggen

zodat ge u zelf niet hoeft te zien
of zodat anderen u niet zouden zien?

ik denk dat het bij kind 2 en kind 3
ook meer iets heeft van een zie-mij-eens-betrokken-zijn activisme

maar is het ook niet mooi
dat ze zich aan iets wat buiten hen ligt kunnen binden?

dat ze vanuit de gevoelens waar ze zelf niet mee om kunnen
de angst, de onzekerheid, de woede
een verbinding kunnen aangaan met zo iets groots?

dat ze op die manier een uitlaatklep kunnen vinden

doen we dat tenslotte niet allemaal
ons met iets groots verbinden zodat we onszelf een beetje kunnen vergeten

en zegt waarachter ge u probeert te verstoppen ook niet veel over u?

onder de grote theepot vormt zich op de houten rug van de tafel een diepe kring

de kring snijdt door een aantal van de ringen waarlangs
kind 1 daarnet de vingers liet glijden

zo ontstaat er een reeks
een patroon van gebogen kruisjes

een verbinding tussen de door de jaren gevormde ringen

de gewoonte getrouwe ringen

en de nieuwe, diepe kring

twee cirkels die elkaar vinden in dat gebogen kruis

en een kruis is twee dingen

een kruis is een nee, een weigering
en een kruis is een kruising, een ontmoeting

dat klinkt allemaal zo christelijk
al dat 'gekruis'

zo bedoelen we het niet
en dat weet je

kind 2 kijkt op van de krant

als kind 2
wat zou jij doen als ze je vroegen de mens te definiëren

als kind 3

ik zou een stokmannetje tekenen
bolletje
stokje
nog vier stokjes
dan gaat het niet over kleur
of andere uiterlijke dingen

en gender
wat zou je daarmee doen
is de vrouw een mens

als kind 1

natuurlijk is de vrouw een mens
wat is dat voor vraag

op sommige plekken is dat een echte vraag

maar aan een stokmannetje kan je niet zien of het een vrouw of een man is

een stokpersoon
een stokpersoontje
zo kan je het ook noemen

goed

maar je 'stokpersoontje' heeft twee benen
zijn mensen zonder benen dan geen mensen
als ik morgen onder een tram loop
en ik verlies één been of allebei
was ik dan vandaag een mens
en overmorgen niet meer
of mensen zonder armen
hoe zit het daarmee

oké, oké

hoe zou jij een mens dan omschrijven

weet ik niet

van dale noemt de mens
'het hoogst begaafde wezen op aarde'

ik had wel een langere definitie verwacht

en een minder pretentieuze

ik weet niet of ik hem sluitend vind

hoe zit het dan met mensen met een zware mentale handicap
of wat als je dement wordt

dan word je een 'demens'

wat

niets
het was een slechte mop
stom

ik zei ook niet dat ik de definitie van van dale goed vind

kind 2 klinkt geïrriteerd
hij heeft niet bereikt wat hij wilde bereiken
en wat dat was weet hij ook niet

daar stopt het gesprek
bijna als vanzelf

ze verschuilen zich weer in de theetassen en de nerven in het hout

en in de krant

ik vond het een beetje een onzin discussie

ik ook

ik ook

als ze het de ouders hadden gevraagd
hadden ze een ander antwoord gekregen

wat zouden die gezegd hebben?

dat de mens een keukentafel is

oké, hoezo?

een mens is zijn verbindingen
en een keukentafel is de eerste verbinding

denk je echt dat ze dat zo zouden hebben gezegd?

nee, maar het zou wel mooi geweest zijn

alle vier slikken ze thee weg

kind 2 niet
die moest geen thee
dus die slikt zijn eigen speeksel weg

ze slikken de thee weg als waren het hun ideeën en emoties

het is een mooi iets
samen een keukentafel te vormen

zo'n ankerpunt te zijn of te hebben

maar is het dat?

ik zie vooral mensen die langs elkaar heen gaan

die het hebben opgegeven elkaar te zoeken
omdat ze elkaar toch niet vinden

mensen die kruisen zijn gaan vermijden
omdat ze vaker uitdraaien op een neen
dan op een ontmoeting

ja, ankers zijn goed als je op een bootje leeft
en dat bootje zich in een waterkoker bevindt

maar anders

ik ga iets heel stoms zeggen
maar is het leven sowieso niet een beetje als een zee

ja, nee
ja, tuurlijk, maar we moeten toch niet

ik denk dat ik me hier een beetje in aan het verliezen ben
ik kan mezelf niet meer vinden in al deze thema's

misschien is dat wat er met hen aan de hand is

eigenlijk zie ik vooral gewoon mensen

de gemiddelde levensduur van een keukentafel is 15 jaar

in 15 jaar tijd wordt een keuken twee a drie keer herschilderd

groeit een kind van vier dat de rr niet kan zeggen op
tot een mens van 19 met bijna een eigen tafel

worden er 43 nieuwe recepten uitgeprobeerd
waarvan er 8 worden opgenomen in het alledaagse menu

worden meningen week na week

maand na maand

jaar na jaar

onwaarneembaar bijgeschaafd

in 15 jaar tijd kan je los komen van elkaar

of net weer bij elkaar komen

in 15 jaar tijd stoot er 306 keer iemand zijn voet tegen een tafelpoot

en dat is meestal dezelfde persoon

maar steeds tegen een andere tafelpoot

na ongeveer 15 jaar gaat zo'n tafel naar het stort

vaak nog met een tussenstop bij de kringloopwinkel

en uiteindelijk
zal hij daar

op het stort

in stukken breken

maar misschien was hij al geen geheel meer toen hij daar aankwam

of zij, in mijn hoofd is de tafel nog steeds een 'zij'

de poten zullen er sowieso wel al afgehaald zijn
die waren nooit zo sterk

ik denk eigenlijk echt dat het aan de vloer lag
niet aan de poten

en als laatste herkenningspunt
is er dan dat patroon van gebogen kruisjes

de vermenging van de ringen van het hout
en die kring die na die ene middag altijd is achtergebleven

als een stempel op de houten rug